

Protokół Nr 36/20
ze wspólnego posiedzenia Komisji Budżetu i Rozwoju Miasta
oraz Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Rekreacji
odbytego w dniu 7 lipca 2020 r.

Obecni:

- radni według listy obecności stanowiącej załącznik nr 1 do protokołu,
- p. W. Oleś – Dyrektor Muzeum Zamek w Oświęcimiu,
- p. B. Godawa – Radna Miasta Oświęcim.

Porządek posiedzenia:

1. Przyjęcie protokołu z posiedzenia Komisji.
2. Działalność Muzeum Zamek w Oświęcimiu w I półroczu 2020 r.
3. Sprawy bieżące i wolne wnioski.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1

Komisja przez aklamację przyjęła protokół Nr 35/20 z posiedzenia odbytego w dniu 23 czerwca 2020 r.

Ad. 2

Przewodniczący Komisji poprosił Dyrektor Muzeum Zamek w Oświęcimiu o, przybliżenie działalności Muzeum w I półroczu 2020 r.

Dyrektor Muzeum Zamek w Oświęcimiu p. W. Oleś - cyt. "Witam Państwa serdecznie. Bardzo mi miło, że chcą Państwo u nas gościć. Pozwoliłam sobie dla Państwa zostawić nasz dorobek dziesięcioletni bo właśnie w tym roku obchodziliśmy jubileusz dziesięciolecia Muzeum. Tam opisana jest nasza działalność, na końcu zresztą tego katalogu wypisujemy ile wystaw było zorganizowanych, ile wydarzeń, ile odbyło się zajęć z dziećmi. Jest to dosyć bogaty dorobek jak na dziesięć lat. W tych dziesięciu latach mieści się też otwarcie drugiego obiektu jakim jest Ratusz oświęcimski.

Jeżeli chodzi o pierwsze półrocze 2020 r. to w Muzeum zawsze robimy prawie to samo, bo musimy pilnować i przede wszystkim mieć pieczę nad naszymi eksponatami. W tym roku bardzo się cieszymy, bo początkiem roku, nim wszystko co mogło się stać złego to się stało, udało nam

się odkupić kolekcję Pana Józefa Janeczko. Jego syn zgłosił się do nas i udało nam się tą kolekcję odkupić. Jest to dla nas cenne, ponieważ Pan Józef Janeczko był bardzo zainteresowany okresem niepodległości i parę cennych eksponatów trafiło do zbiorów. Oczywiście jest to tym bardziej dla nas cenne, że w tym roku promujemy trasę :Grę o Niepodległą, która jest trasą historyczno - turystyczną w tunelach pod wzgórzem zamkowym. Oczywiście cały czas trwa opracowywanie tej dokumentacji muzealnej. To jest skanowanie, to jest dygitalizacja przede wszystkim, to jest opracowywanie do inwentarzy muzealnych. Ponadto w ramach tego mamy pieczę również nad zabytkami archeologicznymi. W tym roku wydaliśmy trzynaście promes, które pozwalają archeologom, którzy prowadzą nadzory archeologiczne, w razie gdy znajdą jakieś ciekawe eksponaty, w ogóle eksponaty archeologiczne, te eksponaty trafia tutaj do naszych zbiorów. Taką bardzo cenną rzeczą, bo trafiły do nas w tym roku, przyniósł też archeolog, który miał nadzór przy inwestycji Portobello, wprawdzie restauracja już długo istnieje ale dopiero teraz zdali eksponaty archeologiczne, ponieważ konserwator dopiero teraz wydał ostateczną decyzję, ale powiem, że bardzo ciekawe eksponaty stamtąd trafiły do nas. Ponadto cały czas prowadzimy działalność wystawienniczą. To oczywiście są wystawy stałe. W tym pierwszym półroczu udało nam się zorganizować dwie wystawy czasowe. Jedna wystawa to jest wystawa akordeonów z kolekcji Pawła Nowaka. Tą wystawę przedłużyliśmy jeszcze do końca sierpnia, ponieważ było bardzo długi czas Muzeum zamknięte. Druga wystawa, jest to wystawa która we współpracy z Regionalnym Stowarzyszeniem Twórców Kultury Pana Marka Zaremby. Tą wystawę czasową można oglądać w Ratuszu na poddaszu.

Ponadto cały czas oprowadzamy turystów, którzy docierają tutaj do zamku w Oświęcimiu. To są grupy, to są turyści. Jeżeli przyjrzymy się za 2019 rok w sumie odwiedziło nas 21.141 osób, natomiast jeżeli przyjmiemy statystykę za styczeń - czerwiec 2020 roku było to 2.364 osoby, z tym że od połowy marca Muzeum już było nieczynne i aż do 15 czerwca nie było czynne dla zwiedzających. 15 czerwca otworzyliśmy tą część "W królewskim mieście Oświęcimiu", tylko Zamek, aby zobaczyć jak to wszystko będzie funkcjonowało, a od 1 lipca otworzyliśmy wszystko. Od 1 lipca już było u nas 268 osób. Ten weekend który minął, sobota, niedziela, zarówno w Ratuszu jak i w Zamku był bardzo pracowity. Turystów mieliśmy bardzo dużo. Od godziny 10.00 do 18.00 i oczywiście nasza nowa atrakcja od 1 lipca - tunele. Zapisujemy cały czas grupy i cieszą się one dużym zainteresowaniem.

Oprócz tego, w ramach działalności wystawienniczej odwiedziły nas też różne grupy. Mieliśmy bardzo dużą delegację w związku z rocznicą 75 - lecia wyzwolenia miasta Oświęcimia. Mieliśmy też dwie duże delegacje z Muzeum Bielska, które przyjechało obejrzeć Ratusz i zainspirować się jak robić oraz z Muzeum Historycznego Miasta Krakowa, też była spora delegacja zobaczyć jak

nasze Muzeum funkcjonuje.

Kolejną naszą działalnością jest działalność edukacyjno - warsztatowa. Jeżeli chodzi o edukację, to do marca udało się ruszyć z ofertą "Bez szkolnej ławy". Były to zajęcia. Również mieliśmy zajęcia w czasie ferii zimowych. Tutaj uczestniczyły bardzo licznie dzieci w tych zajęciach. Ponadto w ramach działalności edukacyjno - warsztatowej zorganizowaliśmy projekt edukacyjny dla nauczycieli "Sztuka łączenia. Edukacja w szkole i Muzeum", gdzie zaprosiliśmy nauczycieli i pokazywaliśmy w ramach naszej oferty, na co nauczyciele mogą liczyć przyprowadzając grupy, jaką ofertę dla uczniów prezentujemy. Zarówno dla uczniów szkół podstawowych jak i dla szkół średnich. Takie spotkanie się odbyło. Ponadto nawiązaliśmy współpracę z Małopolskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli Ośrodek w Oświęcimiu i też odbyło się pierwsze takie spotkanie 4 marca.

No i tutaj niestety w związku z pandemią nie udało nam się zorganizować dwóch naszych największych wydarzeń: Jarmarku kasztelańskiego oraz Nocy Muzeów. Chociaż dla młodzieży mieliśmy również przygotowany skrypt do "Igrzysk historycznych", bo mieliśmy taki konkurs dla nich przygotowany ale to mam nadzieję, że wszystko w następnym roku damy radę ruszyć i będziemy się mogli spotkać. Ponieważ Muzeum było zamknięte od 16 marca do 15 czerwca proponowaliśmy naszym zwiedzającym, którzy zainteresowani są historią Oświęcimia aby na naszej stronie mogli poszukiwać różnych ciekawych informacji, zagadek i przygotowaliśmy takie dwie sfery. Była to etno sfera, gdzie przekazywaliśmy wszelkie informacje związane z tradycjami, z porzekadłami. Przygotowaliśmy w zbiorach "Ekspонат pod lupą" i przedstawialiśmy nasze ekspozycje, co nadal czynimy, oraz przedstawialiśmy mikro historię, gdzie opowiadamy o różnych postaciach, ważnych wydarzeniach, które w jakiś sposób związane są z historią naszego miasta Oświęcimia. Cały czas na naszej stronie można zobaczyć te wszystkie informacje.

W ramach naszej pracy jeszcze udało nam się doprowadzić do tego, że relikty podziemnego Ratusza XVI wiecznego oraz bunkry z czasów II wojny światowej, które znajdują się pod Rynkiem Głównym, zostały wpisane do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków i otrzymały już swój numer. Są one już w tej chwili jeszcze bardziej chronione i przez nas przygotowywane.

Niestety pandemia wiele naszych planów pokrzyżowała. Na pewno statystyka, na pewno wiele projektów, wystaw czasowych zostało odwołanych, ale miejmy nadzieję, że teraz już od 1 lipca widzimy, że jest bardzo duże zainteresowanie. Na pewno zainteresowanie jest tutaj ze strony turystów. Jest bardzo wielu turystów ze Śląska i z Krakowa. Zwiększył się udział turystów, którzy przyjeżdżają zwiedzać Muzeum Auschwitz. Ponieważ w tej chwili są to grupy indywidualne i one poszukują czasu który by mogły spędzić w Oświęcimiu. Ponieważ akurat ja

miałam w ten weekend dyżur w Zamku, więc mogłam to osobiście zaobserwować. Ci ludzie przyjeżdżają, zwiedzają. My zapewniamy taką ofertę, że mamy Ratusz, mamy Zamek, oni tutaj spędzają czas ale szukają jeszcze miejsca dalej, żeby spędzić go w Oświęcimiu. Ewentualnie mają po południu wejście do Muzeum Auschwitz czy rano i chcą ten dzień spędzić w Oświęcimiu. To jest pozytywne też w tym całym zamieszaniu, że w efekcie tych ludzi dociera na prawdę dużo. Byli turyści z Warszawy, z Poznania, miałam turystów z Gdańska. Wszyscy oni dotarli, mieli bilety zarezerwowane ale tego dnia szukali u nas.

Jeżeli chodzi o tunele, to sprawa wygląda tak, że już niestety na sobotę, niedzielę wszystkie miejsca były zarezerwowane do zwiedzania, więc nie mogliśmy puścić tam już dodatkowych grup, które by przyjechały. Ale były osoby które zostawały w mieście, spały, to ich jeszcze dokładaliśmy po dwie, trzy osoby, żeby tą atrakcję turystyczną też zobaczyli. Wiele osób składało deklaracje, że miasto im się bardzo spodobało. Chcą tutaj przyjechać na jesień, więcej czasu jeszcze spędzić. To takie przyjemne były słowa, że Muzeum też jest bardzo fajnie zorganizowane no i mieli gdzie czas spędzić. Ten czas spędzali zarówno z dziećmi jak i bez dzieci. Znaleźli tą ofertę i dla siebie i dla rodzin.

My również od tego tygodnia czyli od dzisiaj puściliśmy "Rodzinne warsztaty" dla dzieci, w związku z tym, żeby wakacje w jakiś sposób rodzicom pomóc zorganizować dla dzieci. Jest to taka oferta, że zapraszamy opiekunów i dzieci do zabawy. Różne tematy codziennie są przygotowane dla dzieci w wieku od 4 do 12 lat. Jest tutaj bardzo duża ostrożność i jest niewiele osób. My mamy możliwość przyjęcia 10 osób, zgodnie z wydaną przez Sanepid zgodą, tj. 10 stanowisk warsztatowych, ale nie ma pełnej obsady. Tutaj jest to widoczne, że jednak obawiamy się o te nasze najmłodsze dzieci. Mamy jeszcze tak, że opłata za rodzinne warsztaty dzieci i młodzieży jest płatna 10 zł od dziecka. Opiekunowie mają bezpłatny wstęp. Bilety wszędzie są płatne. Wtorek jest dniem kiedy Muzeum jest bezpłatne, można bezpłatnie zwiedzać ekspozycje - turyści indywidualni. Natomiast tunele są cały czas płatne. Wstęp na Zamek kosztuje 10 zł (bilety normalne), wstęp na wieżę zamkową 6 zł i wstęp do Ratusza 10 zł a do tuneli bilet normalny 6 zł. Tak to się przedstawia. Mam nadzieję, że druga połowa tego roku wypadnie jeszcze lepiej, bo widać tego symptomy. Mamy nadzieję, że wszelkie obostrzenia znikną i wszyscy zdrowi będziemy mogli uczestniczyć w naszej ofercie.

To by było tyle, co chciałabym Państwu przedstawić”.

Ponadto Pani Dyrektor poinformowała, że cyt.” do tuneli może wejść maksymalnie 5 osób a jeżeli jest to rodzina to 10 osób. Tunele są wartością zabytkową ponieważ znajdują się w rejestrze zabytków Wojewódzkiego Konserwatora. Mamy tam dwie różne treści historyczne. Mamy tunel austriacki, który został wytyczony na planach austriackich już w 1792 roku. Jest to

plan na którym jest z Oświęcimia w Zamku zrobiona olbrzymia twierdza obronna. Wszystkim się kojarzy twierdza w Kłodzku, a tutaj miała być jeszcze potężniejsza. Pięcioramienna gwiazda, która miała być z każdej strony otoczona szeregiem umocnień. Jak opracowywaliśmy monografię to autorzy znaleźli plany budowy twierdzy, zrobienia z Zamku oświęcimskiego twierdzy obronnej i jest wytyczony ten tunel. Do tej pory nie wiedzieliśmy, wiedzieliśmy że austriacki. To bardzo fajnie podkreśliło historię. Potem następuje po pierwsze powóz, która połowę wzgórza zabiera ze sobą i obronne też mury. Po drugie Austria traci swoją hegemonię i przypuszczalnie w związku z tym porzuca plany budowy takiej twierdzy. Można powiedzieć, że ten tunel na pewno gdzieś tam był ale również w jakiś sposób zawalony. Natomiast w czasie II wojny światowej tutaj do Zamku wchodzi urzędnicy niemieccy. Ma tutaj siedzibę burmistrz niemiecki. Wykorzystują ten tunel austriacki. Tą część przy ul. Zamkowej odtwarzają i poprawiają, wprowadzają tam krążyny i rozbudowują szereg tych tuneli. Te tunele są w obrębie wzgórza zamkowego i nie wychodzą nigdzie poza. To były schrony przeciwlotnicze. Mamy nagrania rozmowy ze świadkami, którzy twierdzili, że w tych tunelach przeczekiwali naloty alianckie w 1944 roku. Słyszeli jak te bomby tutaj za rzeką Sołą spadały.

To jest też wartość historyczna. My jako Muzeum udostępniamy tunele, tak do zobaczenia, w środy i w piątki. Jeżeli ktoś nie chce uczestniczyć w grze, to może sobie przyjść spokojnie i obejrzeć. W pozostałe dni wprowadzamy "Grę o Niepodległą", która zaczyna się w Zamku w Oświęcimiu. Zwiedzający oglądają krótki film tytułem wstępu do gry. Jest to filmik łączący dwa wątki historyczne, bitwy z 1866 r. bitwy prusko - austriackiej. Prusacy wówczas uderzyli na dworzec w Oświęcimiu, ponieważ chcieli wszelki transport w tej wojnie przejąć. Co dziwnego w tej wojnie się im nie udało tej bitwy zwyciężyć. Prusacy tę wojnę przegrywają i jeden z bohaterów tego filmu Antoni Kruczała wspomina tę wojnę. Można zobaczyć, jakie ona piętno wywarła na tym człowieku. Ale jest jego wnuk, młody Ignacy, który wie o niepodległości, wie o Legionach Piłsudskiego i chce ruszyć na wojnę. Cała opowieść się o tym toczy. W tunelach uczestniczymy tak jakby w odzyskaniu niepodległości. Na koniec, zbierając punkty można usłyszeć przemówienie Piłsudskiego z listopada 1918 roku. Całość zabawy, jeżeli mamy pełną grupę to jest ok. dwóch godzin. Każdy przechodzi pod tunelami piętnaście stanowisk. Otrzymuje mapnik i na każdym stanowisku się melduje i rozwiązuje zagadki. Są to zagadki historyczne, zagadki logiczne albo np. trzeba ruszyć pociągiem w stronę twierdzy Przemyśl. Generalnie w zabawie brały udział również osoby starsze, które obawiały się że sobie nie poradzą ale okazało się że po jej zakończeniu były zadowolone".

Następnie p. Dyrektor odpowiedziała na pytania członków Komisji.

Przewodniczący Komisji podziękował za przekazanie informacji dotyczącej działalności

Muzeum w I półroczu br.

Ad. 3

Komisja ustaliła, że następne posiedzenie odbędzie się 25 sierpnia br. o godz. 15³⁰.

Na tym protokół zakończono.

Posiedzenie Komisji trwało od godz. 15³⁰ – 16¹⁵.

Protokołowała:

B. Płoszczyca

Przewodniczący
Komisji Budżetu i Rozwoju Miasta
Michał Homa